

[Madsen-Mygdal.]

den kan hindre, at der kan optages Laan i Landbruget. Men hvis det ærede Medlem vil give Udtryk for den Opfattelse, at hvis Ejendomsskatterne nu sættes ned, betyder det blot, at Gælden straks stiger, er det nu ikke sikkert, han faar Ret. Jeg tror, Landmændene har lært saa meget, at de holder igen mest muligt.

I øvrigt er det jo en stor Misforstaaelse af hele dette Problem, at Landmændene letsindigt hele Tiden laaner saa meget, Ejendommen er værd. Det, der er laant i de sidste 10—15 Aar, er højst nødvendige Laan til Bedriftens Forbedring, til Produktionsapparatets Udvidelse. Men et Erhverv, der udsættes for Særbeskatning, for en særlig tung Ejendomsbeskatning, faar Adgangen til at laane forringet, dets Adgang til at iværksætte Forbedringer forringes; og hvis vi kommer saa vidt, at hele Laaneværdien er beslaglagt af Skat, og der overhovedet ikke kan laanes mere i en Landbrugsejendom, betyder det Stilstand og Tilbagegang erhvervsmæssigt set. Saa langt Historien gaar tilbage, har tunge Skatter paa et Erhverv altid betydet Forarmelse. Vi kan kalde Skatterne, hvad vi vil, det er ganske lige-gyldigt, Skatterne skal udredes af den Indkomst, Erhvervet giver, og jo tungere Skatterne er, desto vanskeligere er Erhvervet stillet med Hensyn til Rentabiliteten, og desto vanskeligere har Erhvervet ved at skaffe sig den Kapital, som er absolut nødvendig til Fremskridt og Forbedringer; derfor følger Forarmelse altid i tunge Skatters Spor.

Denne Tale om, at Ejendommene bliver billigere gennem stærk Beskatning, er af den Beskaffenhed, at det egentlig er mig ufatteligt, at nogen kan fremsætte den, og jeg forstaar end mindre, at nogen kan tro paa det. En Ejendoms Pris bestemmes selvsagt af Konjunkturerne og bevæger sig op og ned med Rentabiliteten for den paa-gældende Ejendom. Naturligvis, hvis Gælden er saa stor, at den dækker Købesummen, er der ingen kontant Udbetaling, men Prisen er den samme. Det er jo da ikke saadan, at en behæftet Ejendom koster mindre end en ubehæftet — ja, der kan naturligvis være nogle Kursdifferencer, men i det store og hele kan man ikke sige, at den behæftede Ejendom er mindre værd end en ubehæftet Ejendom. Og jo større en Del af Ejendommens Værdi der er optaget af en Beskatning, des mindre kan der komme til Udbetaling, det gaar som med Gælden; men selve Ejendommens Værdi er ganske den samme. Hvis vi gaar saa vidt, at det offent-

lige optager hele Værdien i Landbruget, saa betyder det, at man lukker af for Laanemuligheder, man lukker af for Fremskridt, og det betyder, at man konfiskerer den paa-gældende Mands Formue, og man forringer hans Modstandsevne netop under saadanne økonomiske Vilkaar, som vi lever under i Øjeblikket.

Det er de Bemærkninger, som de Udtalelser, der er fremsat, siden jeg sidst havde Ordet, giver mig Anledning til. Jeg kan kun gentage min Beklagelse over, at Regeringen synes at ville stille sig paa det Standpunkt, at den kun kan yde Hjælp her ved at lægge hele Bynden over paa den ene Side i Kreditsystemet, men at Staten som saadan i Virkeligheden ikke vil yde nogen som helst positiv Indsats for selv at skaffe Hjælp til Veje. Vi for vort Vedkommende er rede til at forhandle baade om den Side af Sagen, der vender ud mod Skyldnerne, og om Hjælpens Tilvejebringelse. Men hvis Regeringen fastholder det Standpunkt, at Staten ikke selv kan yde noget som helst, maa jeg beklage det; saa er der ikke Udsigt til, at der opnaas Resultater af Forhandlingerne.

Christmas Møller: Jeg skal kun fremsætte forholdsvis faa og korte Bemærkninger overfor de Betragtninger, som er gjort gældende fra andre Talere. Jeg kan saa meget mere fatte mig kort, som mange af de Bemærkninger — dog ikke alle —, som det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal fremsatte, ogsaa kunde være fremsat fra vor Side; jeg tror heller ikke, der er Grund til, at denne Debat forlænges saa forfærdelig meget, thi Forholdet er ganske klart det, at skal der komme noget ud af dette Lovforslag, og det kan jo se ud til at blive vanskeligt og trangt nok, vil det være i Udvalget, Arbejdet skal gøres.

Til det ærede Medlem Hr. Jesper Simonsen vil jeg gerne først sige, at det ærede Medlem maa nu finde sig i, at vi rejser Spørgsmaalet om, hvorvidt dette Lovforslag er grundlovsstridigt, og jeg kan heller ikke tænke mig andet end, at det ærede Medlem vil være enig med os i, at det vil være naturligt og rimeligt at faa Spørgsmaalet afgjort, saa vidt dette er muligt.

Naar det ærede Medlem saa gik videre og talte om, at i Krigens Tid blev der jo gennemført forskellige Moratorieforanstillinger, og benyttede de Moratorielove, som var gennemført under 2. August 1914 og under 23. April 1915, til Begrundelse for, at man kunde gøre noget ganske lignende her, saa er der jo for det første det at sige